

Περιλήψεις μυθιστορημάτων του Νίκου Καζαντζάκη

- παιχνίδι μνήμης -

Αναφορά στον Γκρέκο

Υπόθεση

Ένα είδος πνευματικής αυτοβιογραφίας ή, όπως τη χαρακτηρίζει ο ίδιος ο Καζαντζάκης, μια «αναφορά» με τη στρατιωτική έννοια του όρου, σχετικά με τους στόχους του και τις προσπάθειές του. Ο συγγραφέας ξεκινά από τα παιδικά του χρόνια (αφού προηγουμένως αναφέρεται στους προγόνους και τους γονείς του) και σταματά στην ημέρα της «κρητικής ματιάς» και στη σύλληψη της Οδύσσειας. Δεν αφηγείται το σύνολο της ζωής του, αλλά παρουσιάζει τους σταθμούς της πνευματικής του πορείας, χωρίς να ακολουθεί την αυστηρή χρονολογική σειρά της πραγματικής του βιογραφίας.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Από τις επιστολές του στον Πρεβελάκη φαίνεται ότι ο Καζαντζάκης σχεδιάζει το έργο από το 1929, με πρόγραμμα βέβαια να το γράψει «μετά από πολλά χρόνια». Στην αρχή το φαντάζεται ως ένα διάλογο και το τιτλοφορεί προσωρινώς «Κουβέντες με τον Γκρέκο».

Το 1954, ενώ γράφει τους Αδερφοφάδες, σχηματίζεται μέσα του η ιδέα της Αναφοράς. Την ξεκινά το 1955, στο Λουγκάνο της Ελβετίας, με τον τίτλο Επιστολές στον Γκρέκο, και τη συνεχίζει στην Αντίμπ το 1956, οπότε δίνει τον τελικό τίτλο. Σύμφωνα με όσα γράφει στον Πρεβελάκη, είχε ολοκληρώσει τη δεύτερη γραφή του κειμένου και σχεδίαζε την τρίτη και τελευταία, μετά την επιστροφή του από την Κίνα.

Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά

Υπόθεση

Το χρονικό της φιλίας του Καζαντζάκη και του Ζορμπά και της επιχείρησης λιγνίτη που οργάνωσαν στην Πραστοβά της Μάνης. Στο μυθιστόρημα, ο Γιώργης Ζορμπάς μετονομάζεται σε Αλέξη Ζορμπά και η δράση μεταφέρεται στην Κρήτη. Οι δυο τους συναντιούνται στον Πειραιά· εντυπωσιασμένος από το πάθος και τον αντισυμβατικό χαρακτήρα του Ζορμπά, ο αφηγητής τον προσλαμβάνει ως επιστάτη. Στην Κρήτη, εγκαθίστανται στο ξενοδοχείο της Μαντάμ Ορτάνς, μιας ξεπεσμένης σαντζέας, που δεν αργεί να γίνει ερωμένη του Ζορμπά.

Σύντομα αποδεικνύεται ότι το λιγνιτωρυχείο ήταν ένα πρόσχημα· ο αφηγητής δεν ενδιαφέρεται για κέρδη και επιχειρήσεις, αλλά αναζητεί απαντήσεις στα φιλοσοφικά ερωτήματα που τον τυραννούν. Με την απλή λογική του και την πείρα του πολυτάραχου βίου του, ο Ζορμπάς του

δείχνει ότι οι απαντήσεις - αν υπάρχουν - δεν βρίσκονται στα βιβλία, αλλά μέσα στην ίδια τη ζωή, αρκεί να τη ζει κανείς με πάθος, λυτρωμένος από ελπίδες και προσδοκίες.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται στην Αίγινα το 1941, με τον αρχικό τίτλο Το συναξάρι του Ζορμπά. Η τελική μορφή του ολοκληρώνεται το 1943. Μέρος του προλόγου δημοσιεύεται στο περιοδικό *Κρητικές σελίδες*, τχ. 11-12 (Δεκ. 1936 - Ιαν. 1937) 290-292· πιθανότατα, ο Καζαντζάκης σχεδίαζε από τότε το μυθιστόρημα.

Μέγας Αλέξανδρος

Υπόθεση

Ιστορικό μυθιστόρημα για παιδιά, που αναφέρεται στη ζωή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, γιος του Βασιλιά της Μακεδονίας, Φιλίππου Β'. Στο μυθιστόρημα ξεδιπλώνεται η ιστορία του Μεγάλου Αλεξάνδρου από την ημέρα που δάμασε το Βουκεφάλα μέχρι το θάνατό του, στις όχθες του Ευφράτη.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται - πιθανόν - το 1940 στην Αίγινα, για βιοποριστικούς λόγους· ο Φάνης Ι. Κακριδής πάντως τοποθετεί τη συγγραφή στα χρόνια 1914-1922. Δημοσιεύεται αρχικώς με τον τίτλο «Στα χρόνια του Μεγαλέξανδρου», αλλά στο Υπόμνημα που υποβάλλει για την υποψηφιότητά του στην Ακαδημία Αθηνών (1945), ο Καζαντζάκης το σημειώνει με τον τίτλο «Στον καιρό του Μεγάλου Αλεξάνδρου». Εκδίδεται αυτοτελώς με τίτλο *Μέγας Αλέξανδρος*.

Ο Βραχόκηπος

Υπόθεση

Ο αφηγητής, μια ευρωπαϊκή ψυχή που ζει μέσα στον εγωισμό και την υποκρισία, πηγαίνει στην Ιαπωνία και την Κίνα και έρχεται σε επαφή με τον πολιτισμό και την πνευματικότητα της Άπω Ανατολής. Ενώ ταξιδεύει προς την Κίνα, συναντά στο πλοίο τη Γιοσίρο-Σαν, μια νεαρή χειραφετημένη Γιαπωνέζα, και περνά μαζί της μια ερωτική νύχτα.

Την κοπέλα είχε αγαπήσει άλλοτε με πάθος ο Λη-Τεχ, παλιός συμφοιτητής του αφηγητή στην Οξφόρδη, αλλά την εγκατέλειψε για να επιστρέψει στην Κίνα και να στρατευτεί στην κοινωνική επανάσταση. Ανάλογη δοκιμασία περιμένει και τον αφηγητή. Όταν φτάνει στην Κίνα, φιλοξενείται στο σπίτι του Λη-Τεχ και ερωτεύεται την αδερφή του, τη Σιού-Λαν.

Παρ' όλο που εκείνη ανταποκρίνεται στα αισθήματά του, ο έρωτάς τους παραμένει ανεκπλήρωτος. Ο αφηγητής την αρνείται για ν' αφοσιωθεί στην πνευματική του άσκηση, η Σιού-Λαν αφιερώνει τη ζωή της στην επανάσταση και η Γιοσίρο-Σαν καταδικάζεται σε θάνατο από τον Λη-Τεχ με την κατηγορία της κατασκοπείας. Στο τέλος, ο αφηγητής βρίσκεται στο βραχόκηπο ενός παλιού μοναστηριού· είναι ένας κήπος γυμνός, χωρίς δέντρα, λουλούδια και νερά, μόνο με βράχους, που συμβολίζουν μια ψυχή ελεύθερη από ελπίδες και ψευδαισθήσεις.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται στα γαλλικά το 1936 στην Αίγινα. Το είχε παραγγείλει ο εκδότης Grethlein της Λειψίας, αλλά δεν κατάφερε να το εκδώσει εξαιτίας του ναζιστικού καθεστώτος. Κυκλοφορεί για πρώτη φορά μεταφρασμένο στα ολλανδικά. Το γαλλικό κείμενο εκδίδεται αργότερα, το 1959.

Οι Αδερφοφάδες

Υπόθεση

Η ιστορία τοποθετείται στον Κάστελο, ένα απομονωμένο χωριό της Μακεδονίας, στα χρόνια του Εμφυλίου. Το χωριό βρίσκεται υπό τον έλεγχο του στρατού και πολιορκείται από τους αντάρτες. Ο ιερέας του, ο παπα-Γιάνναρος, στέκεται ανάμεσα στις δύο παρατάξεις και προσπαθεί να τις συμφιλιώσει.

Ωστόσο, όλες του οι παραινήσεις αντιμετωπίζονται με αδιαφορία, αφού κάθε παράταξη τον θεωρεί όργανο της άλλης. Ο παπα-Γιάνναρος αναρωτιέται πού βρίσκεται το δίκιο· παρ' όλο που το κοινωνικό όραμα των ανταρτών του φαίνεται σωστό σε κάποια σημεία, τον προβληματίζει η απάνθρωπη συμπεριφορά τους.

Ενώ η κατάσταση στον Κάστελο είναι τραγική, παίρνει τη μεγάλη απόφαση: συναντά τον αρχηγό των ανταρτών, τον καπετάν Δράκο (που είναι γιος του) και συμφωνεί να του παραδώσει το χωριό, με τον όρο να μην πειράξει κανέναν. Στη συνέχεια, απευθύνεται στους χωρικούς και τους πείθει να δεχτούν τη συμφιλίωση. Όμως, μόλις οι αντάρτες μπαίνουν στον Κάστελο, ο καπετάν Δράκος εκτελεί 12 άτομα.

Θεωρώντας τον εαυτό του υπεύθυνο για το θάνατό τους, ο παπα-Γιάνναρος δηλώνει ότι θα γυρίσει όλα τα χωριά για να συμφιλιώσει τους ανθρώπους και να τους πει να μην πιστεύουν ούτε τους «μαύρους» ούτε τους «κόκκινους». Έχει ήδη αρχίσει να απομακρύνεται, όταν ο καπετάν Δράκος διατάζει να τον σκοτώσουν.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Η πρώτη γραφή ξεκινά στην Αντίμπ το 1949· ο Καζαντζάκης το δουλεύει ξανά το 1954.

Ο Καπετάν Μιχάλης

Υπόθεση

Η υπόθεση τοποθετείται στην κρητική επανάσταση του 1889. Ο κεντρικός ήρωας, ο καπετάν Μιχάλης, ένας άγριος και ανυπότακτος πολεμιστής, έχει ορκιστεί να είναι μαυροντυμένος, αξύριστος και αγέλαστος μέχρι να ελευθερωθεί η Κρήτη. Όταν όμως συναντά την Εμινέ, τη γυναίκα του αδελφοποιτού του, του Νουρήμπεη, τον κυριεύει «ένας δαίμονας»· παρά τις προσπάθειές του δεν καταφέρνει να τη βγάλει από το μυαλό του.

Ενώ ο καπετάν Μιχάλης παλεύει με το δαίμονά του, ο Νουρήμπεης μονομαχεί με τον Μανούσακα, για να εκδικηθεί το θάνατο του πατέρα του, και τον σκοτώνει· ο ίδιος, όμως, τραυματίζεται στα γεννητικά όργανα. Η πληγή του επουλώνεται, αλλά εκείνος αυτοκτονεί, αδυνατώντας ν' αντέξει την περιφρόνηση και τον οίκτο της Εμινές (που εν τω μεταξύ έχει γίνει ερωμένη του καπετάν Πολυξίγκη) για τον ακρωτηριασμό του. Η είδηση του θανάτου του επιβαρύνει το ήδη τεταμένο κλίμα στο Μεγάλο Κάστρο, όπου καθημερινά φτάνουν μαντάτα για αψιμαχίες και ταραχές σ' όλο το νησί.

Με την παρακίνηση των αγάδων, Τούρκοι στρατιώτες ξεχύνονται στους δρόμους της πόλης σφάζοντας και πυρπολώντας. Λίγες μέρες αργότερα, ξεσπά η επανάσταση. Ο πόλεμος μαίνεται και οι Τούρκοι πολιορκούν το μοναστήρι του Αφέντη Χριστού. Την ίδια εποχή, η Εμινέ ετοιμάζεται να βαφτιστεί χριστιανή και να παντρευτεί τον Πολυξίγκη. Όμως το σόι του Νουρήμπεη την απαγάγει και ο καπετάν Μιχάλης την πιο κρίσιμη νύχτα της πολιορκίας φεύγει από το μοναστήρι για να τη γλιτώσει. Τα καταφέρνει και τη στέλνει στο σπίτι μιας θείας του. Με την απουσία του όμως οι Τούρκοι καταφέρνουν να πυρπολήσουν το μοναστήρι και ο καπετάν Μιχάλης σκοτώνει την Εμινέ για να ησυχάσει και να λυτρωθεί από τις τύψεις για το μοναστήρι.

Λίγο αργότερα, φτάνει στην Κρήτη ο Κοσμάς, γιος του Κωσταρού και ανιψιός του καπετάν Μιχάλη, φέρνοντας στους επαναστατημένους το μήνυμα της συνθηκολόγησης. Ο ένας μετά τον άλλον, οι καπεταναίοι καταθέτουν τα όπλα, αλλά ο καπετάν Μιχάλης αρνείται να υποκύψει. Ο Κοσμάς πηγαίνει στο λημέρι του για να τον πείσει, αλλά τελικά μένει και ο ίδιος, νιώθοντας τον ίσκιο του πατέρα του να ορθώνεται μέσα του. Μέσα στον πυρετό της μάχης, καταλαβαίνει ότι ο καπετάν Μιχάλης έχει πια λυτρωθεί από κάθε φόβο κι ελπίδα. Σύντομα, θείος και ανιψιός πέφτουν νεκροί στην τελευταία έφοδο του Τούρκων.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Η ιδέα για το μυθιστόρημα φαίνεται πως υπάρχει από το 1929, όταν ο Καζαντζάκης, στο Γκόττεσγκαμπ, γράφει στα γαλλικά το *Karétan Élia*. Το 1936, στην Αίγινα, καταπιάνεται με τη συγγραφή του *Mon père*, επίσης στα γαλλικά· το ξαναδουλεύει το 1940.

Μερικά χρόνια αργότερα, το 1946, στο Κέιμπριτζ, ξεκινά το μυθιστόρημα *Ο ανήφορος*, που αναφερόταν στη αντίσταση στους Γερμανούς· ένα απόσπασμα με τίτλο «Ο θάνατος του παπού», δημοσιεύεται στη Νέα Εστία το 1947. Ο καπετάν Μιχάλης γράφεται το 1949-1950 στην Αντίμπ.

Στην τελική του μορφή ενσωματώνει κάποιες σελίδες από τα προηγούμενα σχεδιάσματα, καθώς και μερικές περιγραφές, εκ νέου επεξεργασμένες, των κατεστραμμένων χωριών και του βυθισμένου σε πένθος πληθυσμού, που είχαν περιληφθεί στην Έκθεση της Κεντρικής Επιτροπής Διαπιστώσεως Ωμοτήτων εν Κρήτη (1945). Μέρος των εντυπώσεων του Καζαντζάκη από το οδοιπορικό στη μετακατοχική Κρήτη, δημοσιεύτηκε με τον τίτλο «Η Κρήτη» στο περιοδικό *Νέα Εστία*, τ. 66 (Χριστούγεννα 1959), σ. 39-40.

Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται

Υπόθεση

Στη Λυκόβρυση, ένα ελληνικό χωριό της Ανατολής, υπάρχει το έθιμο να γίνεται η αναπαράσταση των Παθών κάθε επτά χρόνια. Ο παπα-Γρηγόρης με τους προεστούς επιλέγουν τα πρόσωπα που θα λάβουν μέρος: το Χριστό θα υποδυθεί ο Μανολιός, ένας απλός βοσκός· τον Ιωάννη, ο Μιχελής, ο γιος του άρχοντα Πατριαρχέα· τον Ιούδα, ο Παναγιώταρος· τη Μαγδαληνή, η χήρα Κατερίνα.

Αργά το απόγευμα, καταφθάνουν πρόσφυγες από ένα άλλο χωριό, καταδιωγμένοι από τους Τούρκους. Ζητούν βοήθεια, αλλά ο παπα-Γρηγόρης τους διώχνει, λέγοντας ότι φέρνουν μαζί τους επιδημία χολέρας. Οι πρόσφυγες, με επικεφαλής τον παπα-Φώτη, καταφεύγουν στο άγριο βουνό της Σαρακίνας. Τους βοηθούν μόνον ο Μανολιός, ο Μιχελής, η Κατερίνα, ο Γιαννακός και ο Κωνσταντής (οι δύο τελευταίοι επρόκειτο να υποδυθούν τους αποστόλους Πέτρο και Ιάκωβο).

Μετά από την επιλογή του στο ρόλο του Χριστού, ο Μανολιός αλλάζει μέρα με τη μέρα. Χωρίζει την αρραβωνιαστικιά του και αποφασίζει να φτάσει σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πνευματική, ψυχική και σωματική αγνότητα, με οδηγό τον παπα-Φώτη. Μάλιστα, στο πανηγύρι του προφήτη Ηλία υπερασπίζεται τους πρόσφυγες και μιλά για την αξία της αγάπης και του ελέους, προκαλώντας την αντίδραση των συγχωριανών του και την οργή του παπα-Γρηγόρη.

Στο μεταξύ πεθαίνει ο Πατριαρχέας και ο Μιχελής αποφασίζει να μοιράσει την περιουσία του στους πρόσφυγες. Όταν εκείνοι έρχονται στη Λυκόβρυση να παραλάβουν τα κτήματα, ο παπα-Γρηγόρης κηρύσσει το Μιχελή ανισόρροπο και ξεσηκώνει τους ντόπιους. Μετά το βίαιο θάνατο του αδελφού του στη σύγκρουση που ακολουθεί, ο παπα-Γρηγόρης υποδεικνύει στον αγά το Μανολιό ως υπαίτιο όλων των συμφορών. Πετυχαίνει την καταδίκη του και την παράδοσή του στους εξαγριωμένους χωρικούς. Το φανατισμένο πλήθος συγκεντρώνεται στην εκκλησία, όπου ο παπα-Γρηγόρης αφορίζει τον Μανολιό και δίνει το σύνθημα στους πιστούς να τον εκτελέσουν μέσα στον ιερό χώρο.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται το 1948 στην Αντίμπ.

Ο Φτωχούλης του Θεού

Υπόθεση

Μυθιστορηματική βιογραφία του Αγίου Φραγκίσκου της Ασίζης. Αφηγητής είναι ο φράτε Λεόνε, ένας ταπεινός ζητιάνος που περιπλανιέται στον κόσμο ζητώντας το Θεό. Όταν φτάνει στην Ασίζη, συναντά τον Φραγκίσκο, ένα πλούσιο αρχοντόπουλο που βασανίζεται από παρόμοιες αναζητήσεις. Ο Φραγκίσκος πιστεύει ότι μέσα από τον Λεόνε του μιλά ο Θεός. Εγκαταλείπει, λοιπόν, την πλούσια ζωή του, συγκρούεται με τον πατέρα του και, ακολουθώντας τις θεϊκές επιταγές, βγαίνει στον κόσμο για να κηρύξει την αγάπη, το ιδανικό της πενίας και την απάρνηση των υλικών αγαθών. Ο Λεόνε τον ακολουθεί και του συμπαραστέκεται μέχρι το θάνατό του.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται το 1953 στην Αντίμπ. Αφιερώνεται «στον Άγιο Φραγκίσκο του καιρού μας, τον Dr. Albert Schweitzer».

Ο Τελευταίος Πειρασμός

Υπόθεση

Αφήγηση της ιστορίας του Ιησού, εστιασμένη στα τελευταία χρόνια της ζωής του. Ο Ιησούς παρουσιάζεται ως ένας απλός ξυλουργός, κατασκευαστής μάλιστα των σταυρών που χρησιμοποιούν οι Ρωμαίοι για τις εκτελέσεις των Εβραίων επαναστατών. Αρνείται επίμονα να αναλάβει την αποστολή της ανθρώπινης σωτηρίας, αλλά τελικά αποφασίζει να υποταχτεί στο θείο θέλημα.

Η ιστορία εξελίσσεται λίγο-πολύ σύμφωνα με τις ευαγγελικές αφηγήσεις, μέχρι τη στιγμή της σταύρωσης. Ενώ βρίσκεται στο σταυρό, ο Ιησούς ανοίγει τα μάτια του και βλέπει ότι έχει μεταφερθεί κάτω από ένα ανθισμένο δέντρο· ένας άγγελος του λέει ότι ο Θεός αποφάσισε να τον σώσει και να του επιτρέψει να ζήσει μια φυσιολογική ανθρώπινη ζωή.

Καιρό αργότερα, ο Παύλος φτάνει στο σπίτι του Ιησού και του μιλά για τη σταύρωση και την ανάσταση του Μεσσία καθώς και για τη νέα θρησκεία. Ο Ιησούς εξοργίζεται και του ομολογεί την αλήθεια και ο Παύλος αναχωρεί αποφασισμένος να συνεχίσει το κήρυγμά του, ακόμη κι αν στηρίζεται σε ένα ψεύδος.

Μετά από αρκετά χρόνια, ο γέρος πια Ιησούς έρχεται αντιμέτωπος με τους μαθητές του, που τον κατηγορούν για προδοσία και λιποταξία, και συνειδητοποιεί ότι ο άγγελος που του ανήγγειλε τη σωτηρία από το σταυρό ήταν ο Σατανάς - ο τελευταίος πειρασμός. Εκείνη τη στιγμή ανοίγει τα μάτια του και, βλέποντας ότι είναι ακόμη επάνω στο σταυρό, καταλαβαίνει ότι όλα ήταν ένα όνειρο.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται σε μια πρώτη μορφή το 1942 στην Αίγινα, με τίτλο «Τ' απομνημονεύματα του Χριστού». Η τελική μορφή του ολοκληρώνεται στην Αντίμπ το 1950-1951. Το μυθιστόρημα αφιερώνεται στη «Μαρία Βοναπάρτη, συγγραφέα, την πριγκίπισσα Γεωργίου της Ελλάδος».

Είναι αξιοσημείωτο ότι με τον Τελευταίο Πειρασμό εγκαινιάζεται μια νέα μορφή λογοτεχνικής αντιμετώπισης των ευαγγελικών αφηγήσεων· το παράδειγμα του Καζαντζάκη ακολουθούν αργότερα συγγραφείς όπως ο Ρόμπερτ Γκρέηβς, ο Νόρμαν Μέιλερ, ο Ζοζέ Σαραμάγκου, ο Ζεράλ Μεσαντιέ, ο Έριχ-Εμμάνουελ Σμιτ, η Ανν Μπερνέ και ο Ευγένιος Ουϊτγουερθ, που παρουσιάζουν την ιστορία του Χριστού με αφηγητή τον ίδιο ή τον Πλάτο ή τη συσχετίζουν με κεντρικούς μύθους της Ανατολικής Μεσογείου και με τις πολιτικές και δυναστικές διαμάχες των Εβραίων.

Όφισ και Κρίνο

Υπόθεση

Ένας ζωγράφος, λάτρης του ωραίου και της ηδονής, έχει απολαύσει ό,τι του προσέφερε η ζωή και σταδιακά κυριαρχείται από την ιδέα του θανάτου. Αποφασίζει ότι ο θάνατός του, όπως και η ζωή του, θα είναι συνδεδεμένος με τον έρωτα και την ομορφιά. Έτσι, καλεί την ερωμένη του και περνά μαζί της μια ερωτική νύχτα μέσα σ' ένα δωμάτιο γεμάτο λουλούδια· το πρωί τους βρίσκουν νεκρούς από ασφυξία, ενώ η κάμαρα είναι πλημμυρισμένη με το άρωμα των λουλουδιών.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται το 1905. Είναι εμπνευσμένο από την ερωτική ιστορία του Καζαντζάκη με την Ιρλανδέζα Καθλήν Φορντ. Εκδίδεται το 1906 με την αφιέρωση του συγγραφέα «Στην Τοτώ μου» [= Γαλάτεια Αλεξίου].

Στα Παλάτια της Κνωσού

Υπόθεση

Παιδικό μυθιστόρημα με θέμα τον αρχαίο μύθο του Μινώταυρου. Ο συγγραφέας αφηγείται την πάλη του Θησέα, πρίγκιπα της Αθήνας, με το Μινώταυρο και την προσπάθειά του Θησέα να βγει από το Λαβύρινθο με τη βοήθεια της πριγκίπισσας Αριάδνης. Η ιστορία αυτή, σηματοδοτεί το τέλος της μινωικής παντοδυναμίας και τον τερματισμό του φόρου αίματος που κατέβαλε η Αθήνα στον Βασιλιά Μίνωα που προέβλεπε τη θυσία επτά νεανίδων και επτά νεαρών κάθε χρόνο.

Πληροφορίες για τη συγγραφή

Γράφεται - πιθανόν - το 1940 στην Αίγινα, για βιοποριστικούς λόγους· ο Φάνης Ι. Κακριδής πάντως τοποθετεί τη συγγραφή στα χρόνια 1914-1922.